

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. De Spe Theologicâ ejúsque obligatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

gravemque prohibitionem. Econtrà verò in illis locis, ubi Catholici promiscuè vivunt cum Hæreticis, & quotidie sine alia prohibitione cum eisdem conversantur, licitum est Catholicis comitari funera Hæreticorum, si præcisè spectetur sepultura. Ratio est: tum quia hic cessat omne scandalum, simulque nulla est prohibitio in contrarium, uti supponitur. Tum quia sepelire mortuos, secundum se est opus bonum Misericordiæ corporalis. Tum tandem, ut norat Layman *lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 4. circa finem*, talis comitatus, cognationis vel necessitudinis gratiæ præstitus, potius spectat ad communionem politicam, non autem est approbatio hæresis.

DISTINCTIO V.

De Spe, atque oppositis Vitij.

QUÆSTIO I.

De Spe Theologica, ejusque obligatione.

Spei varia
acceptio:
nes,

I. **O** Missis alijs Spei acceptionibus, huc minùs attinentibus, Spei nomen aliquando sumitur pro ipsa re sperata, juxta illud D. Apostoli ad Titum 2. *Expectantes beatam spem*. Quandoque pro aliquo, in quo speratur, seu spes nostra ponitur, prout accipitur Psalm. 90. *Tues Domine spes mea*. Magis tamen ad propositum, sumitur Spes pro habitu, vel actu quodam voluntatis, expectantis bonum futurum, arduum item ac difficile. Quòd si bonum illud sit naturale, ita ut viribus naturæ acquiri possit, erit spes humana: si verò supernaturale, ut bonum gratiæ & gloriæ cælestis, ad quod consequendum opus est auxilio Dei, dicetur Spes Theologica seu Divina. Et de hac loquendo sit

Spe Theo-
logica, quid?

2. CONCL. I. *Spes Theologica* est virtus divinitus infusa, qua desideramus consequi Bonum infinitum, ex gratia & meritis in patria adipiscendum. Ita desumitur ex Doctore nostro 3. *dist. 26. q. un.* Nec in re differt ab illa vulgata definitione, qua dicitur: *Spes est virtus divinitus infusa, per quam certa cum fiducia nostræ salutis, & æternæ vitæ bona expectantur*: nam nostræ salutis, & æternæ vitæ bona, primario & principaliter consistunt in consecutio-

curione infiniti Boni, qui est Deus Ter Opt. Max. ejusque visione & fruitione beatifica, quam non nisi ex gratia Divina, & accedentibus meritis nostris consequimur.

3. Cæterum Spes Theologica actualis est actus supernaturalis, quo desideratur Bonum infinitum Deus: nam desiderare idem est in re, ac sperare æternam beatitudinem, ut notat Sannig tom. 4. dist. 4. quæst. 1. n. 7. Porro per Spem divinam, veluti anchoram fortissimam, firmantur Viatores ad obtinendum æternum beatitudinis Bonum in Cælis, quod prius fide perceperunt: unde non immeritò à Magistro Sententiarum (id est, Petro Lombardo) in 3. dist. 26. appellatur Spes, certa expectatio futura beatitudinis, veniens ex Dei gratia, & meritis precedentibus: sine meritis enim sperare, non spes, sed presumptio dici potest.

Spes actualis.

4. CONCL. II. Objectum materiale primarium, seu principale Spei Theologicæ est Deus, seu consecutio Boni infiniti, consistens in visione & fruitione beatifica Dei. Ita in re communis. Siquidem illud Spe Divinâ primariò ac immediatè speramus, seu consequi desideramus, quod nos perfectè beatificat: atqui hoc non præstat, nisi Deus Ter Opt. Max. quatenus eodem in cælis cum Sanctis suis beatificè fruimur. Accedit, quòd si Deus non esset objectum immediatum Spei supernaturalis, Spes non esset virtus Theologica; siquidem ad virtutem Theologicam requiritur, ut actus principalis ipsius tendat in Deum tanquam objectum immediatum. (a)

Objectum materiale primarium Spei, est Deus.

Ut dicitur in Tract. 4. Dist. 1. n. 8. & seq.

5. CONCL. III. Ad objectum materiale & secundarium Spei Theologicæ spectant omnia bona, tam ordinis supernaturalis, ut sunt auxilia Divina, gratia sanctificans, condonatio peccatorum, ac hujusmodi; quàm ordinis naturalis, quæ aliquo modo remorè conducunt ad attingendum objectum principale Spei, utputà panis quotidianus, &c. Ita communis. Siquidem ea omnia possunt ordinari ut media, vel proxima, vel saltem remota, ad attingendum objectum principale Spei, id est, Dominum Deum in æterna gloria beatificè possidendum.

Ad objectum materiale secundarium Spei, quæ spectent?

6. CONCL. IV. Objectum formale Spei Theologicæ est ipsamet bonitas Dei, quatenus nobis bonus est. Ita Doctor Subtilis 3. dist. 26. quæst. un. Tannerus tom. 3. disp. 2. quæst. 1. num. 14. citans D. Thomam, Suarez, & alios; Herincx disp. 10. de Spe, quæst. 1. num. 11. Sannig, & alij: quamvis nonnulli dissentiant, & præferunt illi, qui tenent, quòd objectum formale Spei, seu motivum sperandi, sit summa & infinita Dei promittentis Fidelitas; qui

Objectum formale Spei Theologicæ, quod?

qui quod promittit, potest præstare, quia omnipotens est; vult præstare, quia benignissimus est; & certissimo præstiturus est, quia fidelissimus est: ut proinde (inquiunt) sicuti objectum formale Fidei Theologicæ est infallibilis Veracitas, & Charitatis infinita Bonitas Dei, sic & Spei objectum formale sit summa ejusdem Fidelitas in servandis promissis. Sed quidquid sit de hac Sententia, capto cæteroquin faciliori, ratio Conclusionis est: quia illud est objectum formale Spei, quod propriè movet ad appetitum, seu desiderium objecti materialis: sed talis ratio motiva est bonitas Dei, ut nobis bonus est, seu commodum affert; ergo Minor ex eo patet: quia voluntas nihil appetit, nisi sub ratione boni.

Solvitur in-
stantia.

7. Nec obstat, quòd Deus sub ratione Boni sit objectum formale Charitatis. Resp. enim, adhuc disparitatem esse: quia Deus est objectum Charitatis, ut est infinite bonus in se, seu ut est summum Bonum propter se diligibile amore amicitiae: Spei vero est Deus objectum formale, ut est bonus nobis, & diligibile amore concupiscentiae. Duplex quippe à Theologis solet distingui amor Dei: unus amicitiae, sive (ut alij loquuntur) benevolentiae, quo bona Deo volumus, quatenus ipsi sunt bona. Alter concupiscentiae, quo Deo bona volumus, quatenus nobis sunt bona: ut si Deum amamus, quia est nobis benignus, misericors, &c. Additur notanter, *nobis*: quia si Deus amatur, quatenus in se est bonus, misericors, infinite perfectus &c. erit amor amicitiae, qui est proprius Charitatis Theologicæ: amor autem concupiscentiae, est proprius Spei Theologicæ, & imperfectior priori. Solum adde cum Herincx *loc. cit. n. 10.* quòd promissio Divina sit conditio requisita, ut possimus convenienter sperare; non autem ratio formalis, & motiva Spei Theologicæ.

Amor Dei
duplex, ami-
citiae scilicet,
& con-
cupiscenti-
ae.

Spes Divina
est infalli-
bilis quo-
modo?

8. CONCL. V. Etsi Spes Divina absolute loquendo sit infallibilis, & certa, juxta illud Rom. 5. *Spes autem non confundit*, & alibi: nihilominus per accidens, & ex parte nostra, ea potest esse incerta & fallax. Ita Fillucius *tract. 22. num. 248.* & alij. Ratio est: quia Spes consequendi vitam æternam supponit etiam nostram cooperationem, & merita: atqui de his non habemus certitudinem; nam, ut dicitur Ecclesiastes cap. 9. *Sunt justi, & opera eorum in manu Dei, & tamen nescit homo, utrum amore an odio dignus sit.* Et hinc fit, quòd ex parte nostra Spes sit incerta, imò quandoque vana & fallax, ob defectum nostræ cooperationis; quamvis in se.

seipsa propter infallibilem promissionem Dei sit certissima, dummodo aliunde nihil deficiat.

9. CONCL. VI. Certum est, extare præceptum Spei Divinæ: idque aliud est negativum, quo tenemur nunquam desperare, neque præsumere; ac proinde obligat semper, & pro semper: aliud affirmativum, quo aliquoties per vitæ decursum tenemur elicere actum Spei. Hinc quippe Psal. 4. dicitur: *Sperate in Domino. Et ad Titum cap. 2. Sobriè, justè, & pie vivamus in hoc seculo, expectantes beatam spem.* Et similia in S. Scriptura passim occurrunt: unde merito Alexander VII. hanc inter alias, ordine 1. Propositionem damnavit: *Homo nullo unquam vitæ suæ tempore tenetur elicere actum Fidei, Spei, & Charitatis, ex vi præceptorum divinorum ad eas virtutes pertinentium.* Hæc Propositio est damnata.

Præceptum Spei aliud negativum, aliud affirmativum.

10. CONCL. VII. Præceptum affirmativum Spei per accidens seu indirectè obligat, quoties obligat aliquod aliud præceptum, quod observari nequit absque actu Spei Divinæ, saltem virtuali. Sic fit, quando urget præceptum agendi poenitentiam de peccatis; nam veram poenitentiam non potest quis agere, nisi saltem virtualiter speret, sese veniam suorum peccatorum consecuturum ex meritis Christi, Dei que misericordia; prout in simili dictum est superius (b) de præcepto affirmativo Fidei.

Affirmativum, quando obliget per accidens?

(b) Dist. 2. quest. 3. n. 36. & 37.

Et quando obliget per se & directè?

11. CONCL. VIII. Præceptum affirmativum Spei per se & directè obligat imprimis circa initium vitæ, quando videlicet quis sufficienter instructus de rebus Fidei, sese ad Deum convertere tenetur; juxta illud Hebr. 11. *Accedentem ad Deum credere oportet, quia est, & inquirentibus se remunerator sit.* Alterum tempus est finis vitæ, quando homo in extremo constitutus maximè in Deum sperare tenetur, tum ob tentationes eo tempore ingruentes; tum etiam, quia tunc potissimùm eò debemus intentionem dirigere, quò migrandum est, nempe ad Deum in æterna beatitudine æternaliter consequendum. Obligat insuper quandoque præceptum affirmativum Spei Divinæ sub decursu vitæ nostræ: verumtamen hujusmodi obligationi sufficienter satisficit per actus Spei, qui concurrunt in exercitio aliarum virtutum; prout in simili dictum est supra (c) fusiùs declarando, quo tempore teneantur Fideles elicere actum Fidei Theologicæ, quæ (servatâ tamen proportione) huc erunt applicanda.

(c) cit. Dist. 2. quest. 3. per totum.

QUÆ.